

A ház délkeleti helyiségének déli faláról a csempék és a vakolat leverése után kiderült, hogy részben középkori eredetű.

A feltárt objektumok bemutatását nem tartjuk szükségesnek, viszont a déli épületszárny további falkutatása indokolt.

SIKLÓSI GYULA

343. Székesfehérvár, Várkapu utca 1.

(Fejér megye) Kö

A ház pincéjében összesen négy árkot húztunk. Ezekben a Budai kapu nyolcpilléres hídjának két fapillérjét és két kőpillérjének alapozását tártuk fel a rekonstruálható kb. 23 méteres hídrészlet alatt.

A facölöpök átmérője kb. 20 cm volt, a kőalapozás méreteit nem állapíthattuk meg. A feltárást 0,45–0,75 cm mélységben (a pince járósíntje alatt) a feltörő talajvíz miatt abba kellett hagynunk. Az előkerült részletek in situ bemutatását nem tartjuk szükségesnek.

SIKLÓSI GYULA

344. Szigliget, Vár

(Veszprém megye) Kö

A részletes jelentést lásd a 67–74. oldalon!

GERE LÁSZLÓ

345. Szilvászvárad, Istállóskői barlang

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Pa

A magyarországi bükki Szeleta- és Aurignaci-kultúra revíziója keretében végzett ásatást a Miskolci Egyetem Ős- és Ókortörténeti Tanszéke és a Magyar Nemzeti Múzeum 2000. július 31-től augusztus 10-ig.

A feltárást célja a Vértes László által 1947-től 1952-ig folytatott feltárássorozat rétegtani és kronológiai revíziója volt. A szelvényben sikerült azonosítani Vértes C14 mintavételezési helyeit, és új mintákat begyűjteni radiometrikus korhatározáshoz. A munka során 2,6 m vastagságú barlangi kitöltésben hat szintből kerültek elő őskőkori települési nyomok, az Aurignaci I–II. emlékei.

RINGER ÁRPÁD – T. DOBOSI VIOLA

346. Szombathely, Bogácai-ér

(Vas megye) R, B, LT, Ró, Ú

A Szombathely–Zanat elkerülő út folytatása, II. üteme a múlt évben kutatott és megépített Szombathelyt elkerülő új útnak. A februári terepbejárást követően a megelőző ásatást március 13. és június 2. között végeztük el a Bogácai-ér keleti (Zanat) és nyugati (Szombathely) oldalán. A finanszírozást a Vas Megyei Közútkezelő Kht-val kötött szerződés alapján a Kincstári Vagyoni Igazgatóság folyósította, mindösszesen 37,6 M Ft-ot. A kutatás során összesen 12 110 m²-t tártuk fel.

A Bogácai-ér Ny-i oldalán az alábbi korszakok értelmezhető emlékeit (5000 m²) tártuk fel: késő bronzkori(?) telep facölöp-szerkezetes házainak maradványait, és hulladékgödreit; késői kelta telep melléképületét és hulladékgödreit; római kori hamvasztásos temető egészét (összesen 9 sír). Talán ennek települését sikerült megfigyelnünk a nyomvonalától kb. 200 m-re északra; római kori utat (vízelvezető árkait és helyenként kavics-alapozását) kb. 200 m hosszúságban; újkori (19. század?) vízelvezető rendszer árkait; közel száz, pillanatnyilag ismeretlen korú cölöplyukat és gödröt.

A Bogácai-értől K-re a következő korszakok értelmezhető emlékeit tártuk fel: rézkori (Lengyel III.) település nagyméretű hulladékgödrét; bronzkori telep facölöp-szerkezetes házát, hulladékgödreit (ezek egy része Harangedényes) és kútját (utóbbi az első őskori ilyen objektum Vas megyében!); római kori utat (Ny-K irányú az ér túloldalán feltárt folytatását kb. 200 m) a Bogácai-érenél keréknyomokkal, útkereszteződéssel, a betorkolló É-D-i úttal (hossza kb. 150 m); római kori gödröket; újkori (19. és 20. századi) vízelvezető rendszer árkait, illetve kerámia alagcsöveit; ismeretlen korú kemence maradványait; valamint jégkori (?) állatcsontokat.

A feltárást előtt geofizikai kutatást végzett Pusztai Sándor. A teljes feltárt területről készültek légi felvételek (három alkalommal volt repülés: május 12, 14, június 2.) Az MTA ATOMKI-be (Debrecen) több mintát küldtünk kormeghatározásra. A sírok anyagát iszapoltuk. Az embercsontanyagot Tóth Gábor antropológus dolgozta fel. Az iszapolásban lelt archaeobotanikai anyag Torma Andreához került. A palinológiai vizsgálatokra Sümegi Pált, a xylotómiai vizsgálatokra Rudner Edinát kértük fel.

A kutatás legszenzációsabb eredménye a Pannóniában egyedülálló nagyságrendben feltárt utak, útkereszteződés és keréknyomok. Az út felületén és árkaiban 3 érmet találtunk. Sajnos a Bogácai-éren feltételezhető korabeli híd pilléreit nem sikerült megtalálnunk.

ILON GÁBOR

347. Szombathely, Ferences kolostor

(Vas megye) Ró, Kö

Az épület felújítása során csatornázás, esővíz-elvezetés megoldatlansága miatt a korábbi, sokféle irányba vezető eldugult csövek helyett újakat kellett lerakni.

A földmunkák során kiderült, hogy a kolostor quadrumában, mely a 17. században alakult ki, a konyha alatt is nyomon követhetően széles római csatorna fut.

A régészeti leletek: római párkánykő, üvegmozaikszemcse, borostyán, stílus, rombusz padlótegla, stb. – rendkívül jelentős épületre utalnak. Az egész quadrumban a néhány sakktábla tematikát követő szelvényben 60 cm mélységben melléklet nélküli csontvázak és középkori falak is mutatkoztak, melyeknek semmi kapcsolata nincs a 17. században kialakult quadrummal.